

REFLEXIONS

Josep Maria Esteve Gibert

1. Una visió més holística i no tant basada en les parts (l'enfocament dels projectes de treball digitals basats en la resolució d'un problema real)

- L'autonomia de centres hauria de:
 - Assegurar un equilibri entre segregació escolar i segregació residencial, per tal que les famílies puguin fer una veritable elecció de centre entre escoles similars en la seva qualitat.
 - Igualar les condicions de treball a les escoles a través d'avaluacions transparents i públiques. Cal una agència d'avaluació que asseguri la independència i neutralitat necessàries per a l'avaluació.
 - Incentivar les escoles econòmicament per evitar que se cerqui la qualitat a través de la selecció de l'alumnat.
 - Dins de l'educació postobligatòria, combinar els itineraris diferenciats amb passarel·les efectives de tal manera que es pugui continuar progressant en el sistema educatiu sense tancar cap porta.
- Cal que un currículum flexible, i més individualitzat, que es pugui fer tot atenent la diversitat de l'alumnat i sense segregar els alumnes del seu grup classe. Així, s'aconsegueix mantenir el grup classe heterogeni com a espai comú de socialització i de creixement compartit. (pàg. 153)

2. La continuïtat dels docents més enllà dels dos anys en un mateix grup (poder plantejar si tenim els mateixos alumnes més temps)

- No és adequat que durant l'etapa d'educació bàsica un grup classe tingui molts professors diferents en una setmana. Aquest model docent i organitzatiu és incompatible amb una concepció de la comprensivitat que busca atendre educativament cada alumne a partir de les seves demandes individuals.

3. L'avaluació i un currículum més personalitzat (on cada alumne té un pla de treball personalitzat i el realitza durant la setmana, similar als racons del cicle inicial o plans de treball del CM i CS però extensiu a tot el currículum)

- Cal aprofundir en la didàctica que requereix el grup heterogeni i incidir en una avaluació que actuï durant els processos d'aprenentatge i diferenciï els potencials i els assoliments de cada alumne. I tot això dins d'un mateix grup classe.

4. Una formació global més enfocada a la realitat i a allò que és realment bàsic (l'educació obligatòria ha de formar persones preparades per allò que es trobaran a la vida, la FP, el batxillerat o la universitat, ja els especialitzarà, NO AVANÇAR CURRÍCULUM)

- La construcció d'aquesta cultura comuna hauria de comportar:
 - Seleccionar per a l'aprenentatge allò considerat socialment bàsic i comú a tots els alumnes i futurs ciutadans. Per tant, es tracta d'una decisió política.
 - Abordar el procés educatiu des d'un punt de vista holístic.
 - Fer una escola més justa: que els recursos adreçats als més vulnerables siguin, com a mínim, iguals que els destinats a la resta.
 - Fomentar, valorar i avaluar talents que no siguin necessàriament escolars.
 - Oferir a l'alumnat amb millors resultats acadèmics continguts diferenciats i complementaris als mínims comuns.
 - Garantir que fins als setze anys l'escola doni la cultura comuna que la nació deu als joves.

5. Una reflexió sobre l'organització dels espais i del temps. (en un context comprensiu, l'organització dels espais i del temps s'esdevé clau).

- Cal un replantejament tant dels *temps* escolars com dels *espais* si volem apostar per una major individualització dels processos didàctics i orientadors. En relació amb els temps escolars, potser cal anar impulsant experiències on es concentrin en una jornada matinal ampliada la majoria de matèries curriculars de tronc comú i on la jornada de

tarda es pugui dedicar a una formació complementària (aules d'estudi, disciplines artístiques, activitats esportives, tallers d'oficis, treball en xarxa, etc.). Pel que fa als espais, ens cal adequar arquitectònicament les aules per tal de possibilitar la varietat metòdica i els agrupaments intraaules.

6. La participació oberta de les famílies

- Els centres educatius han de permetre a les famílies una implicació i una coresponsabilització més gran en aspectes concrets del projecte educatiu del centre. Al mateix temps les famílies cal que es comprometin a fer un seguiment acurat de les tasques escolars i formatives dels seus fills, així com de tots aquells aspectes que enriqueixen el bagatge personal de l'alumnat i que incideixen en el desenvolupament individual i grupal dins el centre.

7. El paper de la tutoria, peça cabdal (els alumnes estan descobrint el món, tenen problemes i conflictes i es posen en situacions que no saben resoldre sinó de mala manera. Cal educar-los i ensenyar-los a resoldre aquestes situacions no de manera transmissiva, sinó a la pràctica).

- La funció tutorial i orientadora resulta cabdal en un model d'individualització de l'atenció educativa en què la màxima ha de ser que ningú quedi enrere. Cal potenciar la formació i l'estructura formativa, organitzativa i de contingut dels tutors, dels equips docents (coresponsables de les tasques de tutoria i d'orientació) i dels orientadors educatius dels centres. La incentivació de la codocència i la cotutoria permet, a la secundària, que el professor tutor pugui dedicar més hores al seu grup classe i que pugui aprofundir més en els processos d'acompanyament de cada alumne.

8. El tema dels deures a casa i la seva tipologia.

- Els alumnes treballen amb la informació quan arriben a casa. Aquesta informació la trien ells i la seleccionen. Aprofitem per treballar a casa coses en les que la família pugui participar i fem la feina a classe on el docent pot ajudar davant les dificultats. Això suposa deixar d'explicar tant i recomanar veure reportatges o vídeos amb la família a casa i a classe solucionar problemes.

9. L'educació obligatòria no pot segregar els alumnes a quart d'ESO

- Malgrat que no és una tasca fàcil, cal que en l'educació secundària obligatòria se segueixi compaginant el manteniment d'un tronc comú amb la formació específica i preparatòria que requereixen les sortides formatives i professionals posteriors. En aquest sentit, l'orientació acadèmica i professional hauria d'estar present al llarg de tota l'etapa de l'ESO. (pàg.140)
- Cal dotar tot l'alumnat de les capacitats mínimes avaluables que condueixin a l'obtenció de la titulació corresponent. D'aquesta manera s'evitaria que els alumnes amb menys capacitats escolars o que provenen d'entorns desfavorits, sortissin "vençuts" del sistema escolar. Tanmateix, la cultura comuna no ha d'excloure l'estímul de totes les capacitats dels alumnes.